

Sygn. akt I PSK 300/21

POSTANOWIENIE

Dnia 8 listopada 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Iwulski

w sprawie z powództwa B. G.
przeciwko Izbie Administracji Skarbowej w K.
o nagrody jubileuszowe,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 8 listopada 2022 r.,
skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach
z dnia 19 sierpnia 2021 r., sygn. akt XI Pa 161/21,

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i nie
obciąża powódki zwrotem kosztów postępowania kasacyjnego
na rzecz strony pozwanej.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 19 sierpnia 2021 r., XI Pa 161/21, Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach oddalił apelację od wyroku z dnia 21 maja 2021 r., VII P 985/20, którym Sąd Rejonowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach oddalił powództwo B. G. przeciwko Izbie Administracji Skarbowej w K. o nagrodę jubileuszową.

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku powódka zarzuciła naruszenie:
1) art. 91 ust. 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej; 2) art. 8 k.p. w
związku z art. 300 k.p., art. 5 k.c. oraz art. 18 § 3 w związku z art. 42 k.p.; 3)
art. 233 § 1 w związku z art. 382 k.p.c.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powódka uzasadniła oczywistą zasadnością skargi. W uzasadnieniu wniosku zawarła odniesienie do zarzutów zawartych w podstawach skargi kasacyjnej oraz w ich uzasadnieniu, twierdząc, że uchybienia w zakresie stosowania przez Sąd drugiej instancji prawa miały kwalifikowany charakter, niepodlegający różnym ocenom i są one dostrzegalne w sposób oczywisty. W ocenie powódki nieprawidłowe są wyroki Sądów pierwszej i drugiej - aprobujące stanowisko pozwanej co do odmowy uwzględnienia we wrześniu 2020 r. do wymaganego 40-letniego stażu pracy powódki okresu pracy w R. od dnia 17 lipca 1980 r. do dnia 31 stycznia 1984 r. - skutkujące odmową wypłaty nagrody jubileuszowej z tytułu 40 lat pracy, istotnie naruszają pracownicze prawa i interesy powódki oraz wymagają zmiany. Skarżąca podniosła, że do września 2020 r. okres pracy w R. przez ostatnie 20 lat był zaliczany przez pozwaną do stażu pracy, co uprawniało powódkę do nagród jubileuszowych w rozumieniu ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej. Odmowa zaliczenia przez pozwaną wskazanego okresu do stażu pracy jest - zdaniem skarżącej - rażącym nadużyciem prawa podmiotowego pozwanej oraz jest sprzeczna z zasadami współżycia społecznego.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwany wniósł o wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na brak spełnienia ustawowych przesłanek określonych art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., a także z ostrożności procesowej o oddalenie skargi kasacyjnej oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia w celu jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia. Nie przysługuje od każdego orzeczenia sądu drugiej instancji, które nie satysfakcjonuje strony skarżącej. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne

wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁴ § 2 k.p.c.) powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie (sporządzone odrębnie od uzasadnienia podstaw kasacyjnych) powinno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Odnosząc się do przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., należy zauważyć, że w świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika ona zwykle z oczywistego, widocznego *prima facie* naruszenia przepisów prawa polegającego na sprzeczności wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji. Nie chodzi zatem o takie naruszenie prawa, które może stanowić podstawę skargi w rozumieniu art. 398⁴ k.p.c., lecz o naruszenie kwalifikowane (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109; z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPIUS 2002 nr 20, poz. 494; z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNAPIUS 2003 nr 18, poz. 437; z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004 nr 6, poz. 100; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616). Zarzut oczywistej zasadności skargi kasacyjnej może jedynie dotyczyć uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji, o charakterze elementarnym, polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał, względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2015 r., IV CSK 263/15, LEX nr 1940571). Chodzi zatem o taką sytuację, gdy nie tylko zgłoszony zarzut jest słuszny, ale także stwierdzona nieprawidłowość jest tego rodzaju, że powoduje jaskrawą wadliwość zaskarżonego orzeczenia (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15, LEX nr 2057365).

W skardze kasacyjnej powódki przedstawione wymagania nie są spełnione. W pierwszej kolejności należy podkreślić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zawiera odwołanie do przepisów zawartych w podstawach skargi kasacyjnej, zaś samo uzasadnienie tego wniosku ogranicza się do kwestionowania stanowiska Sądów orzekających w sprawie, które nie znalazły podstaw prawnych do zaliczenia okresu zatrudnienia na podstawie umowy agencyjnej w R. do stażu pracy powódki, od którego należy uprawnienie do nagrody jubileuszowej. Tymczasem samo odwołanie się do uzasadnienia podstaw kasacyjnych, bez sformułowania samodzielnej argumentacji zmierzającej do wykazania, że zachodzą przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, jest niewystarczające. A zatem już z tego powodu skarga kasacyjna nie zasługiwała na przyjęcie do rozpoznania.

Niezależnie od powyższego należy zauważyć, że powódka nie przedstawia żadnych motywów, które pozwalałyby na przyjęcie, że wskazywany okres świadczenia pracy na podstawie umowy agencyjnej powinien zostać zaliczony do stażu pracy uprawniającego do nagrody jubileuszowej oraz że Sądy orzekające w tej materii naruszyły prawo w sposób kwalifikowany. Skarżąca twierdzi, że nieuwzględnienie przez pracodawcę tego okresu stanowi nadużycie prawa podmiotowego oraz naruszenie zasad współżycia społecznego. Stanowisko to nie zasługuje jednak na akceptację, a więc z pewnością nie może prowadzić do uznania, że doszło do oczywistego naruszenia prawa. Norma art. 8 k.p. ma charakter klauzuli generalnej, ukształtowanej w sposób przedmiotowy (a nie podmiotowy). W rezultacie jej zastosowanie nie zmienia kształtu praw podmiotowych wynikających z przepisów prawa, pozwala jedynie w indywidualnych sprawach na odstępianie od uniwersalnego wzorca. Przepis art. 8 k.p. upoważnia zatem sąd do oceny, w jakim zakresie, w konkretnym stanie faktycznym, działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie jego prawa i nie korzysta z ochrony prawnej (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 22 lipca 2009 r., I PK 48/09, LEX nr 529757; z dnia 24 listopada 2010 r., LEX nr 725005; z dnia 12 stycznia 2011 r., II PK 89/10, LEX nr 737386; z dnia 2 października 2012 r., II PK 56/12, LEX nr 1243024). Przepis art. 8 k.p. (zawierający klauzulę nadużycia prawa między innymi w aspekcie sprzeczności z zasadami współżycia społecznego) służy

do obrony przed wykonywaniem prawa podmiotowego przez stronę uprawnioną, a nie jako podstawa roszczeń (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 1954 r., II CO 26/54, OSNCK 1955 nr II, poz. 30; orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 1955 r., IV CR 395/55, OSN 1956 nr II, poz. 39; PiP 1958 nr 3, s. 529, z glosą A. Kędzierskiej i z dnia 13 maja 1957 r., 2 CR 343/57, OSPiKA 1958 nr 1, poz. 19 oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 2011 r., I PK 239/10, LEX nr 896460 i z dnia 7 grudnia 2021 r., III PSKP 49/21, LEX nr 3276007).

Z podanych względów Sąd Najwyższy w oparciu o art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji. O kosztach orzeczono na mocy art. 102 k.p.c.

[as]